Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 5-го ЧЕРВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 5, 1984 No. 105. VOL. XCI.

Приготовляються до Вільної Олімпіяди в Торонто

Торонто. — В четвер, п'ятницю і суботу, 5, 6 і 7-го липня ц.р., відбудуться в Торонто ігри Вільної Олімпіяди 1984.

Участь у Вільній Олімпіяді візьмуть українці, литовці, лотиші і естонці. Вільну Олімпіяду підготовляє міжнаціональний Комітет Вільної Олімпіяди згаданих національних спільнот при співпраці з українського боку членів молодечих організацій СУМ, Пласт і ОДУМ, спортових централь (УСЦАК), товариств, клюбів, формацій та суспільно-громадських організацій і установ. Проєкт Вільної Олімпіяди був прийнятий у 1980 році усіма українськими суспільно-громадськими централями і надбудовами.

Основною метою Вільної Олімпіяди є заманіфестувати бажання України і інших поневолених Москвою народів виступати на світових Олімпійських Ігрищах як державні нації під своїми власними національними прапорами, а рівночасно дати змогу молоді цих національних спільнот відбувати такі змагання, що у свою чергу є великим виховним засобом.

В програмі Вільної Олімпіяди 1984 включені такі роди спорту: легка атлетика, плавання, відбиванка, кошиківка, копаний м'яч, гокей, теніс і стріляння. Центром Ігрищ буде, як у 1980 році, Етобіко Сентеніял Парк. У зв'язку з Вільною Олімпіядою 1984 відбудеться теж Фестиваль Вільної Олімпіяди в понеділок, 2-го липня, у приміщеннях Саммер Гарденс на Онтаріо Плейс в Торонто. В суботу вечером, 7-го липня, відбудеться Баль Вільної Олімпіяди у готелі Констелейшен.

Крім самих ігор, важливою частиною Вільної Олімпіяди буде теж Естафетний біг волі з Торонто до Лос Анджелесу — 3,000 миль. Біг волі почнеться в понеділок, 2-го липня, з Онтаріо Плейс в час офіційного відкриття Вільної Олімпіяди. Бігуни нестимуть Вогонь волі Вільної Олімпіяди з Торонто до Лос Анджелесу. Організатори і учасники цього естафетного бігу поставили собі за мету донести смолоскип Вільної Олімпіяди на 5-го серпня на місце призначення в Лос Анджелесі. Естафетних бігунів супроводжатиме через цілу дорогу каравана відповідно устаткованих автомашинами авт для забезпечення всіх потреб учасників Бігу волі та потреб Вільної Олімпіяди по лінії пропагування серед співгромадян ідеалів, задля яких відбувається Вільна Олімпіяда уже другий раз. Маршрут Бігу волі дасть змогу його учасникам відвідати по дорозі понад 150 міст в провінції Онтаріо та у дев'ятьох стейтах ЗСА.

З прибуттям учасників Бігу волі до Лос Анджелесу їх вітатиме на означеному місці зорганізована з того приводу маніфестація, в якій візьме участь багато української зорганізованої молоді, серед них сотні учасників Світового злету Спілки Української Молоді, який відбудеться у Лос Анджелесі в часі Олімпіяди. Вогонь волі Вільної Олімпіяди принесений з Торонто горітиме в Лос Анджелесі впродовж цілої Олімпіяди. Учасники Бігу волі запалюватимуть символічні вогні волі у кожному місті на шляху з Торонто до Лос Анджелесу.

З огляду на те, що українська олімпійська дружина потребує відповідних матеріяльних засобів для належної підготовки, закупу виряду, покриття коштів Бігу волі тощо, Український Олімпійський Комітет при Вільній Олімпіяді 1984 звертається до української громади за належною матеріяльною підтримкою. Від матеріяльної підтримки української громади залежатиме гідна і успішна постава української спортивної дружини в ігрищах Вільної Олімпіяди 1984, та запевнить успіх велетенського проєкту Бігу волі з Торонто до Лос Анджелесу.

Комітет Вільної Олімпіяди заохочує теж зацікавлених українських спортеменів до участи у Бігу волі.

З пожертвами і за інформаціями слід звертатися: 1984 Free Olympiad — Team "Ukraine", 83 Christie St. Toronto, Ontario, Canada M6G 3B1, tel: (collect) (416) 537-4375.

У Києві помер письменник Б. Антоненко-Давидович

Ню Йорк. — Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи інформує, що в перших днях травня 1984 року у Києві помер письменник Борис Антоненко-Давидович. Про відхід з цього світу Б. Антоненка-Давидовича повідомила відтак київська „Літературна Україна", яка в числі з 17-го травня помістила на останній сторінці коротесеньку інформацію Правління Київської письменницької організації, про смерть письменника зі співчуттям для рідні Покійного.

Св. п. Б. Антоненко-Давидович народився 5-го серпня 1899 року у місті Ромнах на Сумщині. Закінчив Охтирську гімназію в 1917 році, вчився на природничому відділі фізико-математичного факультету Харківського університету, потім на історично-філологічному факультеті Київського університету. Вчителював, працював на редакційній й видавничій роботі.

Після виселення на Сибір з численними іншими культурними діячами України, що у совєтській інтерпретації називається „тривалою відсутністю". Антоненко-Давидович повернувся знову до творчої літературної праці в 1956 році. Не зважаючи на репресії, переслідування і „заважання" у творчій роботі, він писав вірші й оповідання та драми. Окремими виданнями вийшли драма „Лицарі абсурду", книги оповідань, повістей й нарисів „Запорошені силуети", „Синя волошка" та багато, багато інших. Найсильнішою його працею уважається повість „Смерть" з натяками на совєтські репресії, якої йому Москва ніколи не простила, переслідуючи його ціле життя.

Парафія св. Йосафата в Рочестері готується до 75-ліття

Рочестер, Н. Й. (М.С.К.). — 75 років тому перші піонери, об'єднані в братстві св. Йосафата, здвигнули храм Божий й назвали його ім. св. Йосафата.

Щоб гідно відзначити цю величну подію для цілої української громади Рочестеру, відбудуться торжественні святкування в неділю, 11-го листопада 1984 року. В год. 3-ій по полудні буде відправлена Архиєрейська Служба Божа; в год. 6-ій вечора святочний бенкет в Mapledale Party House.

З наміром врочисто відсвяткувати 75 літ існування і праці парафії, створено Ювілейний комітет в складі: Почесний комітет — о. архимандрит д-р Віктор Поспішіл, голова; члени — Агафія Пастущин, Василь Бабій, д-р Теофіль Артемович, Андрій Плюта і Василь Мендик; Діловий комітет: Мирон Т. Руснак, голова; заступники: Христина Ковч, Йосиф Василишин; секретарі: Ольга Симко і Володимир Приймак, фінансовий секретар Василь Кучмій, і Джеймс Шов; члени Комітету: Стелла Сорохтей, Казимир Завадецький, Любомир Шмігель, Олег Павлюк, Марія Крамарчук. Крім того, багато парафіян включилося до помочі. У стадії підготовки є ювілейна книжка, яка зображуватиме працю парафії та місцевої української громади впродовж 75 років, ілюстрована знімками, як рівнож численними привітами організацій та поодиноких парафіян.

Черненко знову застрашує західньоевропейців

Москва. — Совєтський лідер, 73-річний генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Константин Черненко, знову страшить західньоевропейські країни відплатними акціями, якщо на їхніх територіях будуть розміщені американські ракети середнього засягу типу Першінг-2 і крилаті.

На думку Черненка країни, які дозволять примістити в себе офензивні ракети американського зразку все будуть виставлені на небезпеку совєтських відплатних акцій, — говорить совєтський лідер в листі до колишньої голови західньонімецької скрайньо лівої „партії зелених", які від останніх виборів в Західній Німеччині мають навіть своїх представників у парляменті. Петра Келлі, згадана активістка „зелених" передала листа К. Черненка до публікації журналові „Штерн". Інші західньонімецькі газети натомість поінформували, що Совєтський Союз збільшив свій ракетний арсенал в Західній Україні і на територіях східньоевропейських сателітів, а тепер переформовує свої військові частини у Східній Німеччині, виносажуючи деякі свої армійські частини новими ракетами СС-21 з точним виміром прицілу і засягом 72 милі.

Вживаючи підступну тактику, Черненко рівночасно заявляє, що країни, які відмовляються від розміщення американських ракет будуть потрактовані Совєтським Союзом, як „невтральні" і „їм немає чого боятися совєтської зброї", — каже совєтський „суперпропагандист" натякаючи, що, мовляв, Совєтський Союз вже раніше заявляв, що він ніколи першим не вживатиме нуклеарної і хемічної зброї, хоч цією хемічною зброєю винищує сьогодні мирне населення Афганістану і вживає її проти антикомуністичних афганських повстанців.

Ірак заатакував турецький танкер в Перській затоці

Тегран, Іран. — Офіційне іранське агентство повідомило, що іракські військові літаки заатакували в неділю, 3-го червня ц.р., турецький оливний танкер 50 миль на південь від іранського острова Карг. Іракська летунська атака на турецький танкер, — кажуть політичні спостерігачі, — може викликати ускладнення у міжнародних відносинах, або навіть відплатні акції Туреччини, тім більше, що турецький уряд може цілком сміливо покликатись на резолюцію Ради Безпеки Об'єднаних Націй, прийняту одноголосно у якій засуджується всякі атаки на міжнародну плавбу кораблів в Перській затоці.

Від 24-го травня панував в Перській затоці релятивний спокій аж до 3-го червня коли його порушив Ірак своєю атакою на турецький танкер. Вістку про атаку підтвердили пізніше іранські і турецькі чинники, кажучи, що майже всі моряки були врятовані іранською прибережною охороною, крім трьох, які нібито пропали без вістей. Поранених моряків перевезли до шпиталю на згаданому острові Карг.

Покищо немає жадних познак, що Іран, чи будь-яка інша держава готує відплатні акції проти Іраку, але такої можливости не можна виключати, інформують закордонні і тамошні кореспонденти, хоч, наприклад до іранської мовчанки мало хто прив'язує увагу, бо Іран вже раніше заявляв, що розпічне воротні відплатні акції, якщо Ірак не зніме морської і повітряної бльокади острова Карг і не занерестане атакувати міжнародні кораблі в іранських водах. У Багдаді натомість заявляють, що без відповідного військового тиску Іран, а особливо аятолла Хомейні, ніколи не погодяться на замирення. Як відомо, воєнний конфлікт між Іраком і Іраном триває вже 45 місяців.

Туреччина пробувала бути невтральною у цьому конфлікті до сьогоднішнього дня, а навіть пробувала посередничати між Іраком і Іраном, але як буде після атаки Іраку на її оливний танкер тяжко передбачити.

Ситуація в Перській затоці все ще залишається дуже серійозною з огляду на інтереси багатьох держав, які залежні від достави нафти. Треба підкреслити, що обидві сторони — Іран й Ірак — не прийняли резолюції Ради Безпеки ОН, вважаючи її несправедливою.

У СВІТІ

ІРАК ЗАПОВІВ, ЩО ВІН знищить іранські головні порти експорту нафти на острові Харг, якщо Іран розпічне нову офензиву на кордоні, де вже скупчено для цієї мети півмільйонову іранську армію, і якщо Іран вперто відмовлятиметься укласти мир з Іраком, щоб врешті-решт закінчити цю війну, що вже вступила в четвертий рік свого існування. Ця пересторога Іраку появилася в часописі „Аль Тгавра", офіціозі привладної партії Баатг, якраз в навечір'я Рамадану, найбільшого мусулманського релігійного свята, що триває цілий місяць, — часу молитви й посту для всіх правовірних мусулман. Якраз під час Рамадану — побоюються в західньому світі — Іран може розпочати давно очікуваний „останній і вирішальний бій" проти „дияволів" іракців, зокрема президента Іраку, що став ворогом число один для аятолли Хомейні. У четвер увечорі іракські літаки перевели наліт на іранську рафінерію нафти в Табрізі та на помпувальну станцію в Хурамабаді, спричинивши там великі шкоди. З цього рейду не повернувся один іракський літак.

ПІДКЛАДЕНІ АМЕРИКАНЦЯМИ міни у нікараґуанських територіяльних водах, що наробило багато шуму в світовій політиці, як виявилося, були зроблені для Сі-Ай-Ей у лябораторії американської фльоти. Вони були не „місцевого виробу", центральноамериканського, як це було подавано раніше президентом Роналдом Реґеном. Речники Адміністрації Р. Реґена сказали, що роблено ці міни спеціяльно невеликими й примітивними, щоб лише перешкодити мореплавству біля берегів марксистської Нікараґуа, а не затоплювати кораблі, які пливли з постачанням до портів Нікараґуа, хоч вони і везли (з Куби) військове постачання, яке потім контрабандою перевозилося до сусідніх країн Центральної Америки для підривних комуністичних дій.

„НАМ УСІМ Є ПО СТО РОКІВ" — такий вік подала одна студентка з Ливану, коли її запитав репортер, скільки вона має років. „Старіння молоді" — це сумна дійсність в Ливані, колись квітучій країні Близького Сходу, яку тепер кілька років рве і шматує війна. Хоч цивільні неполадки там тривають вже дев'ять років, то найгірший час дійсної гарячої війни розпочався з днем інвазії Ізраїля на Ливан два роки тому, коли ізраїльтяни вирішили знищити на півдні Ливану випадові бази палестинських вигнанців, протиізраїльських груп з сітки ПВО, які вели проти Ізраїля вже роками боротьбу, відвойовуючи, як вони кажуть, „палестинську батьківщину від загарбників". У західньому світі цих переміщених осіб — радикальних палестинців, називано радше „терористами", бо у боротьбі ПВО проти ізраїльської окупації дуже часто гинуть також цивільні особи, а не лише військові. Найбільше відчуває цю сумну дійсність молодь, яка „старіється" протягом однієї доби в цих жорстоких умовинах постійної колотнечі в країні.

АМЕРИКАНСЬКА ЖУРНАЛІСТКА Лінда Фрейзер, яка загинула від вибуху бомби під час пресової конференції в Коста Ріка, перед криївкою повстанського протинікараґунаського лідера Ідена Пастори 31-го травня, є шостою жертвою серед американських журналістів, які загинули на професійній стійці, пишучи і подаючи новини з громадянських місцевих війн у Центральній Америці, починаючи з 1979 року, — подали речники американського Комітету охорони журналістів. В половині березня цього року загинув у Сальвадорі фото-кореспондент „Нюзвіку" Джан Гоґленд. Два американці працівники преси загинули рік тому в Гондурасі поблизу кордону Нікараґуа від вибуху міни: це був Даєл Торґенсон з „Лос Анджелес Таймс" і Ричард Кросс з „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт". Журналіст Джан Салливан загинув у 1980 році в Сальвадорі, а Билл Стюарт з Бі-Бі-Сі загинув в Манагві, Нікараґуа, в 1979 році, в перестрілці поміж повстанцями й урядовими військами сандіністів.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ канцлер Гельмут Коль закликав створити З'єднані Стейти Европи, уважаючи, що таке об'єднання всіх країн Західньої Европи є на часі, бо вже існуюча економічна спілка десяти европейських країн стає все більше й більше сильною і має нарешті стати політичним союзом.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ВІДВІДАВ ІРЛЯНДІЮ, КРАЇНУ ЙОГО ПРЕДКІВ

Баллінорін, Ірляндія. — Президент Роналд Реґен, який тепер перебуває в Ірляндії, виїхавши туди головним чином для участи в Лондоні в економічній верховинній конференції семи держав, яка розпічнеться в четвер, 7-го червня, — не марнує даремно часу в цій країні, з якої походять його предки, і має кожний день своєї візити тут виповнений найбільш цікавими активностями, відразу по приїзді сюди в п'ятницю, 1-го червня. Серед багатьох активностей, включно з отриманням почесного докторату в університеті в Ґолвей в суботу, 2-го червня, де Президент мав нагоду висловити багато зі своїх поглядів на світову політику, включно з поясненням, чому погіршилися відношення Схід-Захід, та засудити громадянсько-сектантську війну в Північній Ірляндії, — все таки відвідини в неділю, 3-го червня, малого села, звідки походить предок Реґена, були найбільш незвичайними й особливими і для Президента і для трьох сотох мешканців села.

Оточений юрбами кореспондентів, фотографів, тілоохоронців і поліції, президент Реґен проходив вузенькими вуличками цього старовинного села в зелених околицях повіту Тіперері, молився в старенькій камінній церкві і перелиставав старезну церковну книгу записів народжень, весіль і смертей парафіян, в якій нещодавно знайдено теж метричний запис предка Президента Майкела Реґена, що був тут охрищений ще в 1829 році. Перед всіма мешканцями Баллінорину нащадок бідного Майкела Реґена, теперішній Президент наймогутнішої країни світу, говорив про те, що досвід відвідин предківських місць дав його душі „нове вдоволення й радість". Всі ці унікальні події фільмувалися для передвиборчих цілей Президента, бо політична мета поїздки Р. Реґена також наявна в цій подорожі, — кажуть і прихильники і противники Президента. Досі не тільки американці ірляндського походження, але й взагалі всі люди в ЗСА, які повернули свій погляд на пошуки власного родинного коріння, — дуже прихильно ставляться до такого ж шукання предківських пов'язань Роналдом Реґеном.

Очевидно не бракувало і протестуючих проти самого приїзду Реґена до Ірляндії, особливо проти його закордонної політики. Це були чималі групи людей, які борються за мир у світі, хоч не бракувало тут і просто лівих, чи „малконтентів", які використовують кожну нагоду, щоб висловити свій протест проти „мілітаристичного" Президента ЗСА. Але й господар прем'єр Ірляндії Ґаррет ФіцДжералд, який вітав Президента Америки, також висловив у неділю, 3-го червня, в Дубліні на великому державному бенкеті в Дублінському стародавньому замку, своє непогодження з політикою ЗСА в Центральній Америці, кажучи, що ірляндський народ бажає того, щоб проблеми центральноамериканські вирішували народи стосовних країн без мілітарного втручання сильного сусіда. В цьому ірляндський прем'єр йшов цілком за бажанням чотирьох країн Південної Америки, так званих Контадора — країн: Венесуелі, Мехіко, Панами й Кольомбії, — що вимагають того самого від ЗСА — невтручання в справи Латинської Америки.

В АМЕРИЦІ

РАДА ЦИВІЛЬНОГО летунства схвалила постанову про заборону куріння в літаках, які летуть на короткі віддалі. Це, очевидно, не відноситься до літаків міжнародних і далекобіжних трас, які далі затримають поділ місць для курців і некурців. Але з таким рішенням не погоджуються усі летунські компанії і голова Ради Ден МекКіннон заявив, що на черговому засіданні треба буде обміркувати непрактичність такого рішення, яке може некорисно впливати на фреквенцію пасажирів.

ДЕМОКРАТИЧНІ КАНДИДАТИ на президента — Волтер Мондейл, сенатор Ґері Гарт і проповідник Джессі Джексон посилюють свою кампанію напередодні передвиборів в Каліфорнії і Ню Джерзі. Словні баталії між трьома кандидатами набирають небажаної гостроти і Крайовий комітет Демократичної партії турбується, щоб ця гостра передвиборча реторика не перенеслася на форум Конвенції в липні ц.р. Джессі Джексон, наприклад, категорично відмовився брати участь у вечері в честь колишнього сенатора з Північної Дакоти і свого часу також кандидата на президента Джорджа МекҐоверна, прихід з якої мавби допомогти МекҐовернові покрити кольосальні витрати передвиборчої кампанії. В. Мондейл, який до „магічного" числа 1,967 потребує ще тільки 320 конвенційних делегатів, переконаний, що він здобуде їх власне у згаданих передвиборах. В такому випадку він мусить виграти передвибори в обидвох стейтах, — кажуть політичні спостерігачі. Газета „Ню Йорк Таймс" передбачає, що Мондейл отримає номінацію Демократичної партії.

ЛАВА ПРИСЯЖНИХ ВИЗНАЛА винним за два вбивства Ірвіна М. Марґоліса, колишнього екзекутивного урядовця в нюйоркській компанії торгівлі брилянтами, а також за змову у вбивстві трьох техніків телекомпанії Сі-Бі-Ес на паркувальній площі в Манґеттені. Він може бути засуджений на 58 років ув'язнення, або досмертно. Проголошення вироку очікується в першій половині червня.

ПРИХИЛЬНИКИ КОНТРОЛІ зброєння в Палаті Репрезентантів здобули чергову перемогу, бо вони добились в голосуванні обмеження оборонного бюджету на приблизно 21,5 більйона долярів, відкладення серійної продукції гігантних ракет типу МХ і розміщення менших розміром і вагою цих ракет на воєнних кораблях. Над справою продукції ракет МХ Палата голосуватиме ще раз на початку 1985 року, тобто вже по президентських виборах і при новому укладі сил в Сенаті і Палаті Репрезентантів.

ЗГІДНО З НОВОЮ УХВАЛОЮ пошкодовані, тобто жертви нападів, грабунків, насилування тощо, матимуть від тепер голос у вирішуванні звільнення засуджених злочинців на поруку під нагляд спеціяльних урядовців поліції, до яких вони зобов'язані зголошуватись у визначеному часі. Федеральна комісія, яка регулює ці справи раніше ніколи не брала до уваги опінії пошкодованих і рішала про звільнення злочинців тільки на підставі власних оцінок.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц правдоподібно залишиться на своєму пості, якщо Роналд Реґен виграє президентські вибори в листопаді ц.р. Раніше ходили поголоски, що Шулц хоче відійти від політики на власне бажання.

Кобзарі-бандуристи зі ШКМ відзначать 10-річчя своєї праці

Гості-бандуристи перед Концертом-панорамою ШКМ в редакції „Свободи" (сидять зліва): Наталка Гончаренко, маестро Юліян Китастий і Ліда Чорна. Стоїть — Микола Чорний, адміністратор ШКМ.

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Л. Волянська). — Ще лишилося тільки один тиждень до особливої події — Концерту-панорами учнів-бандуристів зі Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку та багатьох кобзарів-майстрів гри на бандурі з нюйоркської метрополії, що є афілійовані з цією славною українською мистецько-освітньою інституцією.

Концерт-панорама відбудеться в неділю, 10-го червня, в Плейгавзі Гантер коледжі, при 68-ій вулиці та Лексінгтон авеню, о 3-ій годині по полудні. Це буде попис річний і ювілейний ШКМ, бо це ж є 10 (насправді — 11) славних років служіння ШКМ рідній культурі й рідній громаді.

Про цю подію, що гряде, розповіли в редакції щоденника четверо „винуватців торжества" — організаторів цього Концерту. Тут, були: Микола Чорний, довголітній адміністратор (ба, і ініціятор та головний промотор всього кобзарського життя нюйоркської метрополії), і троє бандуристів: маестро Юліян Китастий, мистецький керівник ШКМ; Ліда Чорна, редактор „Кобзарського листка", офіціозу місячника Школи КМ (його появилося вже 85-те число), і Наталка Гончаренко, інструкторка гри на бандурі, сама вихованка ШКМ у свій час. В Концерті-панорамі братимуть участь, крім учнів і інструкторів ШКМ, ансамбль бандуристів „Гомін Степів" і тепер заснований Октет Кобзарів, та окремі солісти.

Програма цього репрезентативного Концерту-панорами незвичайно багата і дбайливо приготована. Присвячена вона в частині пам'яті Великого Бандуриста-Кобзаря Григорія Китастого, якого сливе всі бандуристи у вільному світі уважають своїм Духовним Батьком. Всі учні ШКМ на пописі матимуть нагоду показати українському й неукраїнському глядачеві, чого вони навчилися за всі ці роки в Школі; Ансамбль „Гомін степів" і Кобзарський октет дадуть найкращі зразки свого досконалого уміння, а найменші початківці з відповідно малими бандурами, так званими „полтавками", тішитимуть слухача своїми осягами: за дуже бо коротенький час вони, ці маленькі бандуристи й бандуристки, ступили вже на шлях кобзарського мистецтва, що їх аж любо послухати. Про Кобзарський октет знаємо, що їх восьмеро — кобзарів-віртуозів, об'єдналися вони за „географічним" принципом, мешкаючи недалеко одні одних. Тож була і є нагода з'їжджатися разом і грати-співати і для себе і для громади, виконуючи дуже вибагливі для бандури твори, що їх грається тоді добре, якщо вправляєш наполегливо довгими годинами і шліфуєш-удосконалюєш своє мистецтво. Октет складається з таких бандуристів і співаків: Микола Дейчаківський, музичний директор; Омелян Гельбіґ, Борис Кекіш, Юліян Китастий, Михаїл Невмержицький, Микола Невмержицький, Тарас Павловський та Ігор Зам'ятий.

(Закінчення на ст. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Історичні наради у Вашінґтоні

Під кінець минулого тижня у Вашінґтоні відбулися наради 16-ох міністрів закордонних справ усіх членських держав НАТО. На цій конференції, яка може стати історичною своїми постановами і їхньою реалізацією, головував віцепрезидент Джордж Буш, колишній амбасадор в ОН і в Бразилії, отже людина з великим дипломатичним стажем. Ясно, що ці наради велися за закритими дверми. Тим вагоміше те, що проголосила преса. Виявляється, що всі 16-керівників закордонної політики членських країн НАТО одностайні у своєму різкому неґативному підході до Совєтського Союзу та одностайні в оцінці закордонної політики СССР. Цікаво, що американська преса на першому місці підкреслила гострий виступ французького міністра закордонних справ Кльода Чейссона: адже президентом Франції є соціяліст Міттеран, який – здавалось би — повинен би радше таврувати відому гостру й безпардонну антисовєтську реторику президента Реґена.

Проте саме представник Франції, комуністична партія якої є другою найбільшою комуністичною партією в Західній Европі після Італії, натаврував гін кремлівських володарів до збереження першенства у всьому світі щодо своєї збройної сили, щоб таким чином можна застрашувати світ. Це ж СССР перший встановив на території своїх сателітніх держав у Середущій Европі 300 тричленних ракет типу СС-20, скерованих на Захід, а коли задля збереження збройної рівноваги в Европі членські країни НАТО рішили прийміти на свою територію 572 атомові американські багаточленні ракети типу Першінґ і, не злякавшись совєтських протестів та погроз, примістили у себе вже 48 таких ракет, СССР зірвав переговори, які велися у Відні і Женеві про зменшення збройних сил в Европі та редукцію атомового арсеналу. Французький міністер ствердив, що у відповіді на перекинення до Европи першої частини запляннованих 572-ох американських ракет, СССР негайно встановив на території Східньої Німеччини й Чехо-Словаччини збільшене число своїх атомових ракет на близьку і середню віддаль, шантажуючи ними Захід.

Виступ французького міністра йшов цілком по лінії вступної промови віцепрезидента Джорджа Буша, який говорив про загрозу для світового миру від „авантюрницької політики Совєтського Союзу, яка простягається від континентів Азії й Африки по Латинську Америку". Французький міністер Кльод Чейссон не обмежився тільки до таврування зовнішньої аґресивно-імперіялістичної політики СССР, але й заторкнув переслідування нобелівського лавреата Андрея Сахарова, назвавши це „глумом над правами людини". Хоч усі члени НАТО однозгідні в оцінці характеру і політики Москви, є між ними деякі різниці щодо тактики. Конкретно, Голляндія (Нідерлянди), яка спершу, у 1979 році, погодилася прийняти на свою територію частину американських ракет Першінґ, тепер зацукується. Конференція міністрів НАТО має цю справу з'ясувати. Це невеличка проблема у порівнянні з іншими, які стоять на черзі дня: ситуація в обширі Перської затоки, становище щодо імпорту нафти у випадку відрізання морського шляху зі Середущого Сходу, політика супроти хронічного ізраїльсько-арабського конфлікту, політика супроти експорту комуністичної революції до Центральної Америки.

Усі ці справи будуть напевно заторкувані й під час конференції, що їх переводитиме Роналд Реґен на протязі своєї десятиденної подорожі по Европі в червні ц. р. Тому теперішні вашінґтонські наради можна вважати наче підготовою до цієї важливої подорожі Президента до Европи, при чому до Лондону прилетять на триденну конференцію лідери кількох найближчих і найсильніших союзників Америки, включно з Японією.

Деякі коментатори вважають, що цьогорічний виборчий рік в Америці ускладнює ці історичні наради, інші заперечують. Хоча не можна ворожити на 100 відсотків, що Роналд Реґен буде переобраний і що не прийде до влади демократичний уряд, якщо, наприклад, американські жінки в масі дадуть себе зловити на гачок обіцянки Волтера Мондейла, що він вибере собі на віцепрезидента жінку, — то все ж персональний авторитет Роналда Реґена такий високий і факт переборення ним інфляції в Америці такий переконливий для союзників Америки, що існують всі познаки, що теперішні рішення 16-ох міністрів закордонних справ у Вашінґтоні і червневі рішення під час конференцій Реґена в Европі, матимуть тривке значення і що навіть демократичний наступник Реґена буде з ними рахуватися.

Володимир Барагура

ЗБАЙДУЖІННЯ СЛІД ПОБОРЮВАТИ

Кмітливий спостерігач може зауважити спад нашого ще недавно динамічного громадського життя. Загал громадянства огорнуло збайдужіння, неохота, апатія, зокрема до справ культури й духового життя. Одним з доказів цього є зменшена фреквенція публіки на культурних імпрезах.

Пояснюють це явище різними причинами: процесом старіння, знемощіння і вимирання людей старшого покоління, небезпеками життя, зокрема в більших містах, нецікавими програмами імпрез, яких забагато в одному дні, а інколи і в тій самій годині.

Проте ці причини й закиди не витримують критики, бо їх вживають тільки для прикриття й виправдання байдужности. Ще є доволі багато громадян старшого покоління, які можуть заповнити залі всіх імпрез. Воно тільки здається, що імпрез забагато. Кожна з них має інший характер і окремі люде можуть вибрати собі з поміж них таку, яка найбільше відповідає їхнім заінтересуванням і смакам. Маємо наукові і популярно-наукові доповіді, конференції, дискусійні вечори, мистецькі імпрези в багатьох різновидах — театральні вистави, вокально-музичні концерти, академії, балети, образотворчі виставки, літературні вечори, розвагові виступи легкого жанру, товариські зустрічі з нагоди ювілеїв, спільні святкування „ялинки", „свяченого", покази, виставки, народні гуляння-фестивалі.

Імпрези відбуваються в різній порі — вранці, вполудень, в пополудневих чи вечірніх годинах, та в різних околицях міста — в серці українського скупчення, в середмісті, на „горі" міста. Організатори докладають усіх зусиль, щоб програма була різнорідна, багата й на рівні, хоч інколи тяжко двигнутися на висоту через відсутність сил, кошти, брак приміщень, обладнання тощо. Проте більшість імпрез можуть задовольнити навіть вибагливого учасника. А втім попри вибагливість треба бути й вибачливим...

Останнім часом на терені Ню Йорку відбулося кілька добрих і вартісних імпрез, хоч публіка не дописала, не зважаючи на те, що вони відбулися в серці „нюйоркської України", в догідній порі і з участю кваліфікованих сил. Маю на увазі виступ в Літературно-Мистецькому Клюбі молодого професора австралійського університету з доповіддю про українську літературу в Австралії. І особа доповідача, який прекрасною українською мовою виголосив науково й одночасно приступно опрацьовану доповідь і її тема про невідому американським українцям творчість наших літераторів в Австралії і форма її виголошення повинні були б притягнути слухачів.

Друга імпреза, це вечір Наукового Товариства ім. Шевченка у пошану недавно померлого о. д-ра Михайла Ваврика, ЧСВВ, заслуженого дослідника чернечих справ, зокрема Василіянського Чину. Програму виповнили науковці, члени НТШ, отже кваліфіковані й компетентні сили, а постать покійного повністю заслуговує на те, щоб більше слухачів взяло участь у шанувальному вечорі.

Ще інша імпреза — великий концерт для відзначення 40-ліття УГВР й УПА, але публіки обмаль...

Коли відбуваються вартісні імпрези, наші громадяни сидять собі в затишку своїх помешкань, або в розвагових льокалях-клюбах за кухлем пива чи чаркою могоричу.

Можна спостерігати цікаве явище: деякі громадяни приходять на імпрези тільки тоді, коли виступають або самі, або хтось із їхньої родини. Тоді байдужа пора, неважне місце імпрези, ані вимоги до її рівня. Зате багато нарікань, мовляв, мало учасників на імпрезі. Є й такі, які ремствують на брак публіки, коли вони самі влаштовують імпрезу, хоч на чужу імпрезу не ходять. Бувають теж такі, які приходять на імпрези, коли вбачають у тому власний чи груповий інтерес, можливість матеріяльної користи чи заспокоєння власної амбіції.

Треба дивуватися, як люди, часто з вищою освітою, можуть жити осторонь громадського життя й не брати хоч би пасивної участи в його культурному секторі.

Привдою є, що наше організоване життя переходить кризу, але ми не можемо своєю байдужністю й апатією приспішувати процес його ослабання. Навпаки, своєю масовою участю ми обов'язані підтримувати всі позитивні його прояви в духовій площині і додавати наснаги тим, які докладають усіх зусиль, щоб його плекати.

Д-р Ростислав Сочинський

ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я

Як облегшити старіння

У нашій попередній статті („Свобода" ч. 96 з дня 22-го травня 1984 року) ми згадали, що існують можливості, щоб прикрості старшого віку облегшити, а то й навіть цілком усунути. На підставі власного досвіду й досвіду колеґ, які спеціялізуються в ділянці ґеріятрики, подаємо тут низку порад особам похилого віку:

1) Поліпшуйте і вирівнюйте послаблені змислові функції, зокрема зір і слух. Щодо першого — то нема проблеми, бо сьогодні навіть діти, які мають пошкоджений зір без сорому носять окуляри. Щождо другого — то ще донедавна, чи то з естетичних, чи соромливих причин особи з упослідженим слухом (якого не можна привернути хірургічним способом) дуже рідко користувались слуховими посібниками (апаратами). Недавно це змінилось накраще, коли преса повідомила, що навіть Президент ЗСА придбав собі такий апарат. Без його допомоги старші люди з послабленим слухом тратять контакт з оточенням, не мають змоги брати участи в гутірках, слухати радіо чи телевізор, користуватися телефоном. Слуховий підсилювач — майже непомітний для оточення можна відносно недорого придбати для примінення для вуха, чи телефону.

2) Вживайте палицю під час ходу навіть тоді, коли ви не кульгаєте. Вона допоможе вам утримувати рівновагу і зменшує можливість нещасливого випадку (наприклад падання) під час швидкого звороту або мандрівки по нерівній поверхні.

3) Часто трапляється, що у старшому віці призабувається імена, чи прізвища навіть дуже близьких осіб, зокрема тоді, коли доводиться деякий час їх не зустрічати. Щоб вийти з цього клопітливого положення, розгляньте в думці все, що про ту особу знаєте, а потім перейдіть усю азбуку, стараючись зформулювати потрібне вам ім'я. У крайньому випадку, поминаючи можливість переглянути листу запрошених гостей тоді, коли вам доручено представляти їх на якомусь прийнятті, ви сміло, без сорому можете сказати, що з огляду на ваш вік, прізвища часом забувається, зокрема тих осіб, про яких хочеться найбільше пам'ятати.

4) Не довіряйте вашій пам'яті щодо цікавих ідей, плянованих намірів і важливих завдань. Записуйте та реєструйте на папері все, що вам у даній хвилині приходить на думку. Тримайте під рукою нотатник і олівець чи перо, зокрема біля вашого ліжка і не вагайтесь занотувати ваші думки навіть серед ночі, коли ви пробудитесь.

5) Щоб не запроторювати ваших речей, робіть це так, як роблять сліпі люди, а саме: після ужитку треба все класти на старе місце. Коли ж ви для безпеки, наприклад, під час вакацій кидаєте вашу хату і ховаєте якісь дорогоцінні речі (наприклад, срібні вироби, коштовні каміння тощо), накресліть собі, де ви їх приміщуєте, щоб, повернувшись, легко їх знайти.

6) З віком найменший шум, гамір, чи голосні розмови у вашім оточенні розвівають ваші думки і увагу. Коли ви хочете спокійно думати, ви повинні від цих посторонніх звуків відокремитись в окремій кімнаті, чи навіть, закривши вуха окремими затичками. З другого боку не раз перебування і гутірка з цікавими людьми може помогти кристалізувати ваші думки.

7) Коли ви самітні й живете в однокімнатному помешканні — старайтесь перебороти монотонність, дивлячись на завжди різні програми на телебаченні, слухаючи різні радіовисильні, зміняючи і переставляючи умебльовання, прикрашаючи стіни; як не оригінальними творами наших мистців (ціни яких можуть бути для вас недоступними), то принаймні копіями чи різнобарвними вирізками з ілюстрованих журналів. Букет недорогих квітів чи рослин може також додатньо вплинути на ваш настрій.

8) Утримуйте точний порядок ваших щоденних занять, наприклад: споживання їжі, фізичні вправи, читання часописів і книжок тощо.

9) Старайтеся вивчити щось нове, беручи участь в освітніх курсах для старших, або відновіть ваші забуті колишні улюблені заняття, як риболовство, гру на музичнім інструменті, колекцію поштових значків тощо.

10) Старайтесь уникати допомоги ваших приятелів, чи доброзичливих сусідів у ділах, які ви можете самі робити. Коли вас хтось хоче підвезти автом кілька бльоків, відмовтесь. Здоровіше буде пройти їх пішки. Не дозволяйте іншим робити закупи для вас, щоб не занадто засиджуватись у хаті.

11) Коли ви змушені, або з власної волі хочете закінчити вашу заробіткову працю, іншими словами: перейти на пенсію, ви конче мусите знайти замінне зайняття, щоб не стати цілком безчинним. Дуже легко можна посвятити кілька годин денно, чи тижнево для праці в допомогових, чи громадських організаціях. Це принесе користь вам і громаді. Станьте членом організації „старших громадян", де ви зустрінете людей з подібними до ва-

(Закінчення на стор. 4)

Ф. Лукіянович

Е. ГІЛЛАРІ — АЛЬПІНІСТ, ПІОНЕР

Сповитий хмарами, завіяний вітрами, скутий вічними снігами та льодовиками, з Гімалайського масиву підноситься до неба Еверест, найвищий шпиль світу (29,029 стіп). На протязі 32 літ, почавши від 1921 року одинадцять спроб здобути Еверест закінчились невдачами, деякі з них — трагічними наслідками.

Цей подвиг довершив 34-річний тоді новозеляндець Едмунд Парсівал Гілларі в товаристві Тензінга Норґая, члена племени шерпів. Ця вістка рознеслась блискавично по світі: Здобуто Еверест!

Чотири дні пізніше, із небувалою помпою та церемоніями, принцесі Елисаветі покладено на голову корону і вона стала королевою Елисаветою Другою. З далекого Катманду, столиці Непалю, наспіла депеша: „В честь Вашої коронації, британський прапор повіває на Евересті". До вже й так пишної британської корони, Гіллларі додав символічний самоцвіт.

Згодом, на запросини королеви, прибули до Лондону полковник Г. Гант, пляновик експедиції, Е. Гіллларі і Тензінґ. Перші два, як британські горожани, приклякнули і королева торкнулась їх мечем, надавши їм згідно звичаю шляхетський титул „сер", а Тензінґ отримав нагороду та грошове відзначення.

Непаль. Вперше, ім'я Тарас

У формі видовженої кишки на 525 миль довжини та 90-140 миль ширини південь-північ, на південному схилі Гімалаїв лежить конституційне королівство Непалю. Поділене на десять адміністративних округ, поверхня Непалю виносить 54,632 квадратних миль із приблизно 12-мільйоновим населенням. На заході та півдні межує з Індією, на півночі та сході із Тибетом

Непаль — це шмат землі, на якому схрищувались ще із предхристиянських часів різні племена, раси, релігії та культури, в чому 88 відсотків — це гіндуси, 10 відсотків - буддисти і 2 відсотки мусулмани.

Переглядаючи історію цієї смуги, ось що автор вичитав: в 606 році король Непалю Амшуварман віддав свою дочку за тибетського короля Сінґсена Ґампо який дібрав собі ще іншу жінку, китайську принцесу. Обидві королеви переконали свого чоловіка змінити свою віру на буддизм, за що радісне населення назвало їх „Тарас". Це прізвище не доводилось стрічати в Україні із передмонгольських часів.

Плем'я шерпів

Непаль перетинає багато рік, що спливають із Гімалаїв на південь. Одну із них, Батматі, вони уважають святою, так, як індійці — ріку Ґанг.

Майже посередині довжини країни, знаходиться долина Катманду із містом-столицею цієї ж назви. Цю долину із висотою на приблизно 4,000 стіп, заселяють шерпи, плем'я, що перекочувало із Тибету. Живуть вони із випасу, головно кіз та овець, управи ярини та збіжжя. Їхні двоповерхові хати вимощені глиною сірої або цеглястої фарби. Це плем'я майже вповні самовистачальне під оглядом одягу.

Шерпи - це буддисти, і тому своїх тварин не вбивають, це доконують мандрівні різники. Антропологічно, вони мають всі ознаки монголоїдів — ясномаслинова фарба шкіри, чорне волосся, але рідкий заріст у чоловіків, вистаючі виски, низький ріст, але кріпка будова.

Вони раз у рік збираються масово навколо своїх манастирів, чоловіки переодягаються у пестрі, символічні строї та маски, і під звуки власної музики виконують ритуальні танці, щоб проґнати злих духів. При цьому вони п'ють власного виробу пиво, запиваючись до безтями.

Непосидющий Гіллларі

Вернувшись до Нової Зеляндії, Гіллларі описує свій подвиг у книжці „Гай Алвенчер" (1955), а вміжчасі гарячково підготовляється до іншої, трудної виправи. Так в 1955-56 роках після С. Ската, Гіллларі є другою людиною, що здобуває південний полюс. Два роки пізніше він очолює новозеляндський відділ іншої експедиції на тих самих обширах.

Прізвище Гіллларі так через здобуття Евереста, як також із-за участи у вищезгаданих двох виправах стало загальновідоме та шановане. Але будь-то туга за Гімалаями, чи може за щиросердечними шерпами спонукує його повернутись і поселитись на стало в Катманду.

Будівничий — піонер

Уже в роках 1960-61 Гіллларі очолює іншу експедицію із спробою здобути шпиль Малаку (27,824 стіп), без кисня, що кінчиться невдачею. Йому відомо, що тут майже все населення неграмотне, тож із сином Петром йдуть в ліс, зрубують дерева, стягають їх вдолину та будують першу школу.

Гіллларі, переконавшись, що в ділянці будівельній немає фахівців, спроваджує із Нової Зеляндії свого брата, будівельника. Набравши досвіду, Гіллларі майже саморуч ставить 22 шкільні будинки. Його іменують міністром освіти.

Доступ до Катманду дуже утяжливий, тому Гіллларі споруджує три малі летовища. Якщо не літаком, то всі тягарі та достави до Катманду носили шерпи на своїх плечах. Гіллларі прокладає вузьку дорогу із місцями до вимінання для авт та возів.

У Непалі медична опіка майже не існувала. Гіллларі будує два шпиталі, спроваджує лікарів, здобуває ліки та різні лікарські інструменти, за що його іменують міністром здоров'я.

Родинна трагедія. Ювілей

Уміжчасі Гіллларі одружився, але, причалюючи у Катманду, літак в якому були його 12-літня дочка та

(Закінчення на стор. 4)

Василь Ленцик

НТШ — НЕКОРОНОВАНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

I.

Цього року, коли пишемо ці рядки про Наукове Товариство ім. Шевченка, минає 110 років від його заснування, а вже 35 років діяльности Наукового Товариства в Америці.

Наукове Товариство ім. Шевченка було засноване у Львові. Дня 11-го грудня 1873 року Австрійський уряд та Галицьке намісництво затвердили Статут Товариства, яке спершу мало назву: „Товариство ім. Шевченка". Шлях до тієї важливої події в житті українського народу був довгий і важкий. Історія не була для нас ласкавою. Після буйного розквіту нашого культурного життя Княжої Доби з її славними пам'ятками, що її назвав один професор Гарвардського університету „експльозією культури" — прийшли удари, головно від північного сусіда Суздаля та його пересмця Москви, що й до нинішнього дня нищить нашу культуру. А цими пам'ятками першої доби були: Літописи, „Руська Правда", „Слово о Полку Ігореві", чи церква Святії Софії, Свято-Михайлівський Собор, Спаський Собор та така рідка на ті часи інституція, як бібліотека Ярослава Мудрого, свідчать дійсно про генія українського народу.

З упадком нашої державности, чужа влада дбала тільки про те, щоб тягнути зиски з тієї так Богом щедро обдарованої, землі, але про культуру нашого народу вона не дбала. Ми ще маємо вправді деякі відрухи, коли неспольщена частина нашого боярства — шляхти під проводом князя Острозького старалася поширювати і підтримувати нашу культуру. В Острозі заходом наших вчених друкувалися Острозька Біблія, Граматика Смотрицького. Але нащадки славного князя Василя Константина Острозького пішли в польський табор і це вогнище освіти і науки заникнуло, як і пропали великі маєтки того княжого роду нащадків Рюриковичів, для нас на довгі століття.

На якийсь час культурний провід перебрали львівські Братчики та київське Братство, своїми школами. Києво Печерський Манастир з його незрівняним ігуменом, а згодом Митрополитом Петром Могилою на деякий час став осередком культури й освіти. Митрополит організує на зразок західніх колеґій славну Могилянську Академію, яка стала вогнищем науки на цілий слов'янський світ. Після Могили ще великий український самостійник гетьман Іван Мазепа підніс Академію до найвищого рівня; тоді вона нараховувала понад 2,000 студентів річно.

Однак після програної під Полтавою усе покотилось немов у пропасть. Українські вчені пішли, як ті „перелетні птахи" на північ, щоб там поширювати і збагачувати культуру народу, що став символом поневолення. На місцях знову козацька старшина поступово приймала привілеї російського дворянства, а з тим і русифікувалася, подібно, як це сталось із нащадками бояр, нашою шляхтою під Польщею.

Могло видаватись, що ми, як народ, пропадемо,ростопимось, як хотів Пушкін, у російському морі, чи станемо погноєм для польської колонізації наших земель. Але наш народ у своїй основі залишився здоровим, без огляду на втрати провідної верстви, без огляду на те, що залишився тільки „хлоп і поп", а на Східній Україні кріпак з частиною свідомого духовенства та дуже часто відчужене дворянство. На щастя, залишився пень народу, який дав і відродження, як це гарно висловив сучасний інтелектуал в Україні Євген Сверсюк. Він так пише: „Ніякою логікою не пояснити нам наших відроджень після поразок і самого факту національного існування: ми живемо в стихійному іраціональному, в глибинах, самим корінням, що вічно пробивається паростками і рідко досягає нормального цвітіння"... „нас вирубували на пні, забуваючи в кривавому п'яному азарті, що в глибинах недосяжне коріння — на нашій землі виростає кинуте в бою зерно. (Євген Сверстюк: „Іван Котляревський сміється") Вибране, Сучасність 1979 ст. 117).

З того недосяжного коріння виріс Григорій Сковорода — український Сократ, що сіяв у своєму народі „мудрість любови та самопізнання, радість простоти і щирости, задоволення в правді, добрі, скромній праці та совісти, як чистий кришталь". З того недосяжного коріння виросли наші козацькі Літописи; Величка, Грабянки, Самовидця та вкінці Історія Русів, що надхнула музу Тараса Шевченка, Костомарова, Куліша та інших.

Бо як могли не порушити полум'яні слова із „Історії Русів", які автор вкладає в уста Полуботка до Петра Першого в тюрмі: „Коли за всяку кров пролиту на землі впімнеться її рід, то яка буде помста за кров українського народу, пролиту від гетьмана Наливайка до сьогодні, пролиту великими потоками, тільки за те, що він шукав волі й кращого життя на своїй власній землі й думав думками вродженими всій людськості" (Крип'якевич: Історія України ст. 594 Видання Тиктора). Ясно, що під впливом таких слів мусіла пробуджуватися приспана совість нащадків нашого козацтва.

Із пламенним словом виступив патрон нашого Наукового Товариства Тарас Шевченко. Слово, яке він поставив на сторожі української правди, пекло приспану душу малоросійського дворянина. Воно покотилось через широкі степи України і дійшло аж до узгір зелених Карпат. І тут уже під впливом молодого священика, слабкого здоров'я, але сильного духом Маркіяна Шашкевича, почався новий народницький рух. Занедбана народна мова почала пробивати собі дорогу в літературу, але це була тільки „цвітка дрібная", що при кожному подуві вітру, чи морозі, готова була згинути.

Усе таки вже в часі Весни Народів в році 1848, наші провідні діячі Галичини свідомі своєї відповідальности перед історією, зорганізували не лише всенародну організацію для оборони народних прав українського народу, але також скликали З'їзд Руських Вчених у днях 19-26 жовтня 1848 року. Віддзеркаленням свідомости, що наш народ, хоч не зі своєї все вини — але прогайнував стільки часу на полі культурному і політичному і тепер хоче наздігнати занедбане, є розповідь в часі З'їзду Руських Вчених єпископа Яхимовича, про робітника-українця в полі, що поклався спати, тоді коли його сусіди пішли зі жнивами ген-ген вперед. Проснувся українець і почав доганяти інших, й єпископ Яхимович кінчить свою розповідь тими словами: „Вже сусіди посідали відпочивати на полудне, сонце пече, спека велика, а наш українець жне та жне. Як похилилося сонце, порівнявся зі сусідами, а заки заходило, вже перегнав женців. Таких українців нам треба. Бо сонце стоїть високо, бо сусіди давно в полі, а чим довше ми спали, тим пильніше берімся до роботи, щоб вони не насміхалися з нас і щоб ми порівнялися з ними". (М. Возняк: „Як пробудилося українське народне життя в Галичині за Австрії, Львів 1924 ст. 140-141).

(Продовження буде)

Кобзарі-бандуристи...

(Закінчення зі ст. 1)

Про Ансамбль „Гомін степів" уже знає наша громада з їхніх кількох незвичайно успішних виступів. М. Чорний розповів, як дійшло до утворення цього Ансамблю За ці десять-одинадцять років Школа Кобзарського Мистецтва перш усього дбала про мистецький доріст, і ось з великої кількости дуже здібних учнів вилонилася сімка музик-бандуристів, які дійшли до „вершин вміння кобзарського. Вони — висококваліфіковані інструктори, які можуть сьогодні перебрати кермо над будь-якою капелою чи ансамблем і попровадити їх якнайкраще". — каже М. Чорний, на очах якого ця сімка вчилася й зростала.

До цієї сімки інструкторів приєдналися ще п'ятеро найбільш заавансованих студентів ШКМ; до них дійшли ще чотири бандуристи-віртуози з Капелі Бандуристів (бо якраз ці добрі кобзарі проживають у Ню Йорку або в його околиці) і так заснувався Ансамбль „Гомін степів", який афілійований зі ШКМ і працює з нею. Адміністрацією Ансамблю ведуть Ліля Опанащук і Ліда Чорна.

У Концерті-панорамі виступом іншого характеру буде спів кольоратурного сопрано Марії Мандзій-Волянської з кількома піснями під акомпаньямент бандур — М. Дейчаківського і Т. Павловського. Всі троє — члени Вокально-музичного Ансамблю „Промінь" з Ню Йорку, а бандуристи-акомпаньятори входять у склад згаданих вгорі двох кобзарських груп — „Гомону степів" і октету. Солістка Марія Мандзій-Волянська має ступінь бакалявра з музики і співу з Гантер-коледжу в Ню Йорку, де вона вивчала вокал з відомим педагогом співу Рассел Оберлін. М. Мандзій-Волянська здобула вокальну нагороду Ладо в 1981 році, і була обмінною студенткою у Франції, студіюючи в L'ecole Normale de Musique з Поль Деренном. Тепер вона продовжує студії співу з Ляурен Фултон. Сопраню М. Мандзій-Волянська є солісткою в „Промені" та виступає на концертах. До співу солістці гратимуть на бандурах два бандуристи, які відомі також з компонування власних творів для бандури та з їхніх окремих концертових виступів. Якщо ж мова про Тараса Павловського, то він — успішний дириґент церковного православного хору в Церкві-Пам'ятнику в Савт Бавнд Бруку та керує молодечим хором СУМА „Жайворонки" в Н. Й. Виступить також дует бандуристок — Ліля Опанащук і Оля Ходоба. Вони радо і вміло співають удвох і добилися гарного, досконалого звучання в народних піснях, які вони і виконають в Концерті-панорамі.

Після знайомства з програмою, маестро Юліян Китастий підсумує ціль цієї прецікавої панорами — „це і відзначити довголітню працю і показати цілий спектр, цілу широку картину того, що тут найцікавішого діється, і яким центром кобзарства став тепер метрополітальний Ню Йорк". Сам він вже п'ятий рік веде ШКМ і має чим пишатися. Про самого Ю. Китастого каже Микола Чорний, що це ж якраз Юліян „врятував Школу", коли раптом не стало попередніх керівників. Під його неперевершеним керівництвом молоденькі бандуристи ШКМ не тільки заграли; як ніколи перед тим, але й заспівали, вірить бо Юліян Китастий, як і весь славний рід Китастих-кобзарів, що бандуру-кобзу й пісню-думу українську не можна розділити. Бандура не сміє тільки грати інструментальну музику, бо українське слово в першу чергу має звучати широко й далеко, бо, як казав ще Шевченко, що і слова і голос (музику) разом чуючи, „серце б'ється -ожива..."

Це завдяки молодому Китастому відбулося „перекваліфікування" всіх учнів Школи на гру одним стилем, як цього добивався й добився сам Великий Маестро св. п. Григорій Китастий. Ось чому куди б не кинула їх доля, все ж наші кобзарі, зібравшись разом, тепер завжди можуть спільно заграти і заспівати. Тож і такий славетний виступ, який відбувся на IУ СКВУ в Торонто півроку тому, міг бути здійснений завдяки цій „стандартизації гри", — пояснює М. Чорний. Співало і грало 150 бандуристів там. Ось це вони повторять знову через півроку в Тавн Голл в Ню Йорку, в суботу, 29-го грудня. Але це інша імпреза і про неї буде мова згодом.

Тепер у всіх на думці Концерт-панорама, що включатиме також зустріч-виступ великого числа учнів ШКМ, які навчалися тут протягом цього десятиліття, не залежно від того, чи вони все ще афілійовані зі Школою, чи вибули з неї. Цей своєрідний з'їзд „алюмнів" ШКМ започаткує такі з'їзди-виступи тепер, в неділю, 10-го червня, щоб встановити традицію й збиратися цим бандуристам і адептам кобзарського мистецтва при різних нагодах і в майбутньому. Концерт-панорама програмою і своєю метою буде напевно однією з найбільших подій у житті українців Нюйоркської метрополії цього року. Тому і не слід його перепустити. З найгарячішим закликом наші гості-бандуристи у „Свободі" просять українську громаду в імені Школи і в імені усіх українських бандуристів-кобзарів прибути на цей Конерт-панораму.

ВИЯСНЕННЯ

УПРАВИ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ ТОВАРИСТВ В СПРАВАХ ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ В ЗСА

У зв'язку з численними запитами від українських організацій і громадянства в справі переговорів Конференції Центральних Українських Академічних Професійних Товариств (КЦУАПТ) з українськими центральними організаціями в ЗСА (УККА і УАК-Ради), а також питаннями про можливість створення третьої громадської централі в ЗСА, подаємо українському громадянству і українським установам до відома слідуюче:

1. Під теперішню пору Конференція не веде ані нікого не уповажнила до ведення жадних офіційних переговорів з рамені КЦУАПТ з УККА і УАКР. Також Управа нашої установи не одержала жадного офіційного звернення від наших громадських централь в ЗСА з просьбою посередництва в їхніх переговорах.

2. Українські професійні товаритва згуртовані в КЦУАНТ ніколи не обговорювали на своїх нарадах творення будь-якої нової громадської централі, яка ще більше ослабила б українське громадське життя в ЗСА.

3. Так звана концепція „третьої сили" не є офіційною „доктриною" КЦУАПТ і ніколи не була офіційно затверджена зборами Конференції, яка являється координаційною надбудовою українських професійних установ в ЗСА.

4. Конференція, згідно із статутом, не може диктувати своїм членам в справі їхнього членства в УККА або УАКРаді. Це залежить виключно від управи і членства товариств, а не належить до компетенції КЦУАПТ.

5. Віримо, що дві українські громадські централі здібні вести між собою переговори і допровадити до замирення на відтинку українського громадського життя. Управа Конференції вірить, що ці переговори будуть успішні і конструктивні. КЦУАПТ бажає двом централям якнайкращих успіхів у переговорах.

За Управу КЦУАПТ
Проф. Любомир Винар
голова

Стипендисти з Бразилії дякують

Філядельфія, Па. (О.Т.). — Українські студенти університетів у Бразилії, що одержують стипендії для продовжування навчання, пишуть доброю українською мовою листи з сердечною подякою за фінансову допомогу до своїх спонзорів у ЗСА.

Марій Ляхович, син хлібороба, належить до четвертого українського покоління, народженого в Бразилії. В цьому році він зложив монаші обіти в ЧСВВ і по п'ятьох роках філософічних студій почав перший рік науки Богословія в Куритибі, щоб стати українським священиком. Марій пише:

"Цим коротеньким листом я бажаю скласти Вам щиру подяку за великий Ваш дар для мого утримання на студіях на священика. Я вже тепер вчуся Богословія у "Студіюм Теолоджікум" у місті Куритибі, а перебуваю в нашій семінарії. Цей курс триває чотири роки. Наука мені йде досить добре, так що незабаром стану священиком — в кінці 1986 року, тоді, коли закінчу третій рік теології.

Мої батьки є хліборобами, працюють на полі. В нас було 9 дітей. Майже всі вже є поза домом. Найстарший брат є священиком цього Чину. Він зветься Дионізій і тепер є ректором нашої Семінарії. Тут також є ще мій брат Антоній, який вчиться на першому році філософії. З батьками остались один брат і одна сестра, яка є калікою. Двоє замужніх, а двоє ще вчаться.

Молюся за Вас, щоб добрий Бог винагородив Вас стократно за Вашу пожертву на виховання ще одного українського священика.

Найщиріше Вас поздоровляю та остаюсь всевдячний Вам.

Брат Марій Ляхович, ЧСВВ.

Єлисавета Мельницька дочка незаможного українського хлібороба, що студіює педагогію в університеті у Кампо Мавро у Бразилії пише:

"Повідомляю Вас, що з великою радістю одержала Вашу поміч на мої студії в 1984 році. Цей мій курс триває три і півроку. Він ділиться на 7 періодів. Почався він у липні минулого року, так, що я є вже на другім періоді. Від липня до грудня я буду брати третій період.

Дякую Вам з щирого серця за Вашу опіку і поміч. Нехай добрий Господь дасть Вам сили, ласки, щастя, здоров'я і благословення.

Єлисавета Мельницька

Стипендисти не марнують грошей, а пильно вчаться. Вони дуже вдячні своїм спонзорам за допомогу та в їх наміренні жертвують багато молитв. Тісніший зв'язок з ними українських спонзорів може поглибити їхню релігійну та національну свідомість й почуття приналежности до великого українського народу.

АЛЬМАНАХ УНС НА 1985 РІК

Редакція „Свободи" вже почала підготову матеріялів до Альманаха УНСоюзу на 1985 рік. Частинно він буде присвячений подіям після закінчення Другої світової війни, тобто перебування українців-втікачів в таборах Ді-Пі, а відтак великого ісходу до країн нового поселення. Матеріяли про ці та інші події українською і англійською мовами проситься авторів надсилати до 20-го червня ц.р. — Ред.

Громада Трентону приготовляє Баль ґрадуантів

Трентон, Н.Дж. — Подібно, як минулими роками тут відбудеться в суботу, 23-го червня великий Баль ґрадуантів.

Баль відбудеться у великій залі парафіяльного центру св. Йосафата.

До танців буде грати відома оркестра з Філядельфії „Зелене жито".

Ґрадуанти середніх шкіл, коледжів і університетів, як також вищих курсів українознавства з усіх парафій Трентону й околиць повинні якнайскорше зголоситися до Оксани Микитин, тел. (609) 585-4036.

Баль влаштовують Парафіяльна рада і Сестрицтво української католицької церкви св. Йосафата в Трентоні.

Успіхи випускниці академії св. Юра

Недавно директорка академії св. Юра в Ню Йорку, сестра Моніка, ЧСВВ, подала до відома, що студентка-випускниця Рената Лідія Микитин, яка виголосить прощальну промову на бенкеті ґрадуантів академії 1984 року, дістала повну стипендію до трьох нюйоркських університетів: Pace, Fordham and NYU. Крім того, Ренату прийняли до одної зі сімох найкращих бизнесових програм в Америці, де вона буде студіювати після закінчення академії.

Рената Л. Микитин

Р. Микитин є членом National Honor Society, відзначається великою активністю в спорті та в інших додаткових зайняттях у школі і в українській громаді.

Зустрічі у Сан Дієго

Цьогорічне вшанування роковин Т.Шевченка у Сан Дієго було одночасно нагодою радісної зустрічі місцевої громади і повним складом хору „Кобзар" під керівництвом дириґента Володимира Божика, які прибули із міста Лос Анджелесу.

Свято відкрив голова громади Роман Олексишин вступним словом про Генія України та привітом хористів і дириґента хору „Кобзар", які розпочали свій виступ співом „Заповіту", „Учітеся, брати мої" і „Садок вишневий коло хати" з сольоспівом Ольги Івах.

Багатозмістовну доповідь про поета, його впливи на сучасників та майбутні покоління і з вимогами „шевченківського підходу" до проблем сьогодення прочитала молода Маруся Огаренко. Місцевим доповненням високомистецького концерту був виступ бандуриста Андрія Китастого, який виконав думи про Мамая і Тараса Бульбу.

Особливу естетичну насолоду принесло виконання хором монтажу ряду поем Тараса Шевченка, аранжованих композиторами М. Лисенком, Л. Ревуцьким, К. Стеценком, В. Ємцем, Г. Верьовкою та В. Косенком із мистецькими декламаціями Гліба Старовійта і фортепіяновим супроводом Лесі Вахнянин-Куриленко. Бадьорий твір О. Олеся „Живи, Україно!" муз. М. Гайворонського завершив гостинний концерт „Кобзаря", який місцева громада нагороджувала щедрими й заслуженими оплесками. У знак признання і подяки Софія Нестеренко піднесла дириґентові В. Божикові букет квітів.

Спільним співом українського гимну закінчилось вшанування геніяльного поета. Згодом за склянкою кави та перекускою відбулася товариська зустріч із дорогими гістьми-хористами і їхнім заслуженим керівником В. Божиком.

* * *

Відвідуючи південну Каліфорнію відомий науковець-україніст молодшої ґенерації в Гарвардському Університеті д-р Франко Сисин загостив у кінці березня до Сан Дієґо, де заходами місцевого Комітету Фонду Катедр Українознавства відбулася зустріч із місцевою громадою.

Молодий науковець поінформував зібраних про працю та пляни української наукової установи при Гарварді, її осяги та окремі трудноші, які долає гроно самовідданих ентузіястів-науковців при підтримці свідомого громадянства. Численні наукові конференції, семінари, публікації, україніка університетської бібліотики, курси Літньої Школи, контакти із чужинецьким науковим світом закінчення книжки про голод Р. Конквеста і нова книжка Дж. Мейса „Комунізм і дилеми національного визволення", свідчення останнього перед Сенатом Америки — лишень частинна згадка великої праці і вийняткових потенцій при належній допомозі українського громадянства у майбутньому.

Після доповіді відбувся обмін думок та успішна збірка на ФКУ.

* * *

Повертаючись із поїздки до Австралії відомий український письменник Василь Сокіл загостив до Сан Дієго, де відбулася цікава його зустріч із місцевими українцями у п'ятницю, 11-го травня ц.р. Відомий під псевдом Макар Дуда, під яким він друкувався в Україні, письменник поділився із присутніми гірким досвідом підсовєтської дійсности й особливо важкої долі діячів української культури, де вижили лишень одиниці із колишніх друзів-письменників, одним з яких був Остап Вишня. Письменник розповів про змарновані і замовчувані таланти ряду високообдарованих українських поетів і письменників, зокрема Мисика, Вергуна і Шовкопляса, мізерність життя і постійність страху за завтрашній день, русифікації і русифікаторів, коли нагробний пам'ятник із написом в українській мові викликає непоборні труднощі.

Після доповіді та численних запитань з авдиторії, автор прочитав уривки із свого гумористичного твору „Така довга ніч", що друкується у журналі „Сучасність".

Ціавий вечір закінчився знайомством із автором та його дружиною за склянкою кави і побажаннями побачити найскоріше видрукованою книжки спогадів, на що було передано йому грошовий дарунок.

О. Захарків

„Мойсей- Каменяр"—черговий випуск ансамблю Малої Семінарії „Стихія"

Заходами та старанням голови українського відділу при Ватиканському радіо о. С. Мудрий, ректор Великої Семінарії на Джаніколо, який цього року справляє 25 річчя священства, вийшла чергова касетка інструментально-вокального ансамблю Малої Семінарії „Стихія", яка присвячена Блаженнішому Патріярхові Йосифові, звідси і його образ на обгортці магнетофонної стрічки. Він—вірний своєї Церкви й народу поневоленого (образ горіючої церкви), що з диких гущавин сибірських таборів із окованими руками возносить свій погляд та душу у височінь та заступається у молитовній настанові перед Всевишнім за своїх вірних. Блаженніший—це наш проводир, тому й назва касетки—„Мойсей – Каменяр".

На жаль, не дописала тут італійська друкарня, бо у першому накладі (всього 500 штук, другий наклад готується) „вискочило" багато друкарських „чортиків", що в наступних накладах будуть виправлені.

Ансамбль „Стихія" існує вже три роки і щороку виступає із новими членами, а це тому, що із закінченням шкільництва атестатом зрілости члени відходять, а на їх місце приходять нові музиканти та співаки. Складається він виключно із професорів й учнів Малої Семінарії. Діяльність ансамблю полягає у тому, щоб в першу чергу дати можливість семінаристам, що мають деякий музичний талант, розвивати та покращувати його; потім нести українську пісню серед італійців, які захоплюються нашими мелодіями.

Час від часу виконуємо „виступні рейди" по Европі. За нами вже і турне по Америці, де хор відвідав цілу низку міст по лінії Ню Йорк–Чикаґо, а також виступи в Торонто.

При заснуванні „Стихії" виникло питання: іти слідами інших подібних ансамблів, тобто модернізувати найбільш співані народні пісні, чи творити виключно власні композиції? Врешті вирішено вибрати середній шлях: власні композиції із домішкою невідомих народних пісень, очевидно, в модерній обробці. В „Мойсею—Каменяреві" існує перевага голосів над мелодією, щоб дати можливість зрозуміти слова і застановитись над ними.

Перша пісня називається „Мойсей – Каменяр". Мова в ній про нашого Патріярха Йосифа, що на Сибірі серед гірких умовинах життя не забуває про свою Церкву й народ, навпаки. Він молиться до Небесної Неньки, щоб вона „хоронила рідну Церкву й рідний народ". Життя нелегке, бо треба „каміння ломать, наруги зазнавать".

Приходить хвиля звільнення, але й тут, на „свободі", важко йому ведеться із церковно-політичними чинниками Ватикану, звідси й його гасло „пер спра ад астра" (лише через труднощі можна добитись до світлости!) Найбільші терпіння зазнає Патріярх таки від своїх українських братів: „найгірше болить, як людина своя!" Пісня закінчується нашою обіцянкою, що якщо не є в Божому Провидінні, щоб він повернув у рідний край (і Мойсей не побачив обіцяної Землі), то ми понесемо на Вкраїну його заповіт: любити до болю свою Церкву й свій страждаючий народ.

Наступна пісня—„Стихія" Це вже наш короткий життєрис. Ми всі приїхали до Риму, щоб вчитись та приготовлятись до Великого Чину, чи то в священики, чи то як активні працівники на громадському відтінку. Любимо співати і грати. Назва „Стихія" загадкова—може означати силу непоборну; природне явище—грім, блискавицю, бурю,—певні емоції. Крім науки, наємо можливість смакувати страви італійської кухні, бо „імо пасташутту й шпаґетті, п'ємо вино бянко-россо".

Третя пісня—це народна „Чом ти не прийшов", яку по-модерному аранжовано із додатком сольової партитури для електричної гітари

„Ода українця"—це приречення нашої любови та нашої відданости рідному краю, якого ми ще не мали можливости відвідати. Перша стрічка віддзеркалює красу України із „золотоверхим Києвом" та могутнім „ревучим Дніпром", це „картини чудні, соковиті". В другій находимо цілковитий контраст, „кати юродиві знущаються" і „доням та синам України—„гірка доля!" Все ж таки не заломлюється наш народ, звідси возношується до максимальної чести й слави успіх „Чорноволів та Шухевичів (образ сьогоднішніх героїв) та „Сірки" (образ минулої слави козаччини).

В речитативі висказуємо нашу любов до України, хоч і народились ми на чужині. Ми сильно віримо, що по страдницькому шляху наш край побачить день Воскресення.

На другому боці стрічки перша пісня це—„Мадонна Моя". В цій пісні розповідається про юнака, який змолоду був віруючий, бо „свічка перед іконою завжди палала". По дитячих безжурних роках в ньому виринає критичне відношення до всього що наставлено згори. Під його критику підпадає і віра. Він відстає від Церкви та пропадає у наслідок блудних ідеологій, поки не попадає у світ наркотиків. На щастя, опам'ятовується і таки повертає до Небесної Нені. У пісні підкреслено важливу ролю, що відіграє матір, головно Небесна, в житті кожного християнина, а зокрема молодого.

Далі слідує „Коляда". Духові інстументи у супроводі тамбурини надають пісні різдвяної атмосфери. Це—картина народження Христа. За нею слідує „Єрусалиме!"—це плач Ісуса в тихій весняній ночі у наслідок неспроможности Єрусалиму прийняти його ласку і благовість. Гарно звучить „плач" цимбалів.

„ЮМПЗ 83". Ця пісня присвячена нашим друзям, членам ансамблю, що в Пласті. Пластуни з цілого світу з'їжджаються до одної країни чи міста, і там впродовж таборування здружуються, обмінюються думками, розважаються. Минулого року ЮМПЗ відбулось в Німеччині, в Киниґсдорфі, звідси і заключення кожного рефрену „Киниґсдорф ґір ай ком" (Киниґздорф, я приїжджаю) Пісня гумористична і співається із переплетенням поодиноких рядків трьома мовами—по-українському, по-англійському та по-німецькому.

Другу серію пісень закінчує пісня „Їдь, коню, їдь". Козак в бою з лютим ворогом гине та велить своєму коневі помчати в двір неньки та сповістити її та його милій, що він загинув. Кінь „мчить степами рідними" і стає перед хатою неньки козака. Вона з милою заголосили на вид крови на сідлі Мила прирікає, що ніколи не забуде свого козака.

Слід тут зазначити, що автором слів та музики до всіх пісень, крім „Чом ти не прийшов", є керівник групи о. Є. Небесняк.

В підготові черговий випуск „Юне Послання", що віддзеркалюватиме проблеми єдности напередодні СКВУ. Буде і пісня про наш трагічний голокост, як теж і народні пісні у власній обробці.

Бажаючим придбати касетку „Мойсей – Каменяр" слід писати на нижчу адресу. Сподіваємось, що раз набувши ленту, ви, дорогі читачі, будете з неї задоволені, і зможете душевно, хоч на кілька хвилин відпружитись.

Адреса: „Stychia", rev. Nebesniak Ewhen, via Boccea 480, 00166, Roma, Italja.

Отець Євген Небесняк
Янко Гербут

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відновила активність ланка копаного м'яча СТ „Україна" Монтреаль

Впертістю горстки людей, любителів копаного м'яча СТ „Україна" (колишнього чемпіона Канади), відновлено активність у цій ділянці спорту. Виступи першої дружини розпочалися 22-го січня ц.р. в турнірі в закритій залі, у якому наша дружина виграла усі 9-ть змагань і таким чином здобула нагороди першунів. Цей турнір закінчився 8-го квітня ц.р.

Святкування цього успіху відбулося в пластовій домівці, де прибули представники ліги і вручили усім нашим змагунам чемпіонські нагороди.

В складі нашої дружини виступають: З. Кіщук, Д. Зельман, Д. Куліш, Г. Гершко Е. Головка, Р. Міхальчук, Е. Мартин, М.. Кондра, В. Жуковський, М. Гаврилюк, І. Безпалюк. Тренер Л. Кулик, провідник дружини Я. Лесюк.

В згаданому турнірі наш напад стрілив 71 голів, воротар пропустив тільки 10 в наші ворота. У висліді цього З. Кіщук був нагороджений трофеєм найкращого воротаря турніру. Королем стрільцем вийшов М. Кондра.

Дружина продовжуватиме свою активність цього літа на відкритій площі. провід ланки плянує теж виїзд на великий турнір УСВТ „Чорноморська Січ", який відбудеться з участю найкращих українських дружин ЗСА і Канади на протязі трьох днів під час довгого кінця тижня 1-го 2-го і 3-го вересня ц.р. на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Ню Йорк. В цьому році СТ „Україна" Монтреаль відзначає свій 35-річний ювілей.

В. Куліш

УСК Ню Йорк - „Блекпул" СК 2:2

В цих чергових змаганнях за першенство ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліґи, що відбулися 13-го травня ц.р., наша дружина втратила важливу точку і цим самим можливість здобути чолову позицію та аванс до І-ої дивізії тієї ліґи. На початку суперники вели 1:0, але швидко (тільки хвилину пізніше) Мартінез, знаменитий напасник нашого нападу, вирівняв 1:1. В 60-ій хвилині Мартінез з гарної подачі Богдана Жовтого здобув ведення 2:1. В кінцевій фазі цієї зустрічі Блекпул виборов вирівняння 2:2. Два змагуни червоними картками були видалені з площі змагань.

УСК Ню Йорк - „Адріятік" СК 5:3

Були це змагання за чашу Космополітальної Ліґи, які пройшли в неділю, 20-го травня ц.р. Суперником нашої дружини був юґославський клюб „Адріятик", який виступає в ІІІ дивізії Космополітальної ліґи. Звітова зустріч пройшла емоційно й цікаво. Напочатку наша дружина вела 1:0, 2:1 але завзяті і гарячі суперники зуміли вирівняти вислід 2:2. Коли цей вислід не змінився в нормальних 90-ох хвилинах зустрічі, суддя зарядив догривку і в ній УСК будучи кращою і більш досвідченою дружиною, здобув перемогу 5:3. Ґолі для нашої дружини стрілили Мартінез 3 і Палаційо 2. Крім них, в складі нашої дружини виступали Нюгоф, Картеґена, Жовтий, Коваленко, Раміро, Ґевара, Гупало, Вербецький, Кернан. провідник дружини Стефан Коваленко.

(ск)

Відбулися першенства УСЦАК настільного тенісу

Згідно з календарем Спортової комісії Ювілейного комітету УСВТ „Ч. Січ" в суботу, 12-го травня ц.р. у вигідних приміщеннях Американського Клюбу настільного тенісу в Вестфілді, Ню Джерзі, відбувся турнір УСЦАК настільного тенісу, яким проводив ланковий Юрій Храневич. У звітових першенствах, на жаль, взяли участь тільки дві репрезентації, а саме УСО „Тризуб" Філядельфія і УСВТ „Ч. Січ" з Нюарку. Згідно з вислідами в поодиноких іграх нагороди за перше і друге місця здобули В. Лойко і Ю. Храневич (обидва „Ч. Січ"). Дальші місця зайняли: О. Крих, Р. Ігнатюк і Ю. Іваськів (усі УСО „Тризуб". У подвійній конкуренції переможцями вийшли Ю. Храневич і В. Лойко, другі нагороди здобули О. Крих і Р. Ігнатюк.

Прикро вражав брак репрезентантів з інших українських спортових осередків та спортових гуртків при молодечих організацій. Настільний теніс під сучасну пору дуже популярний спорт в усіх країнах світу і ним займаються люди усіх віків, особливо молодь. Цим спортом займається наша молодь в поневоленій Україні і ряд українських майстрів здобувають чолові позиції як у сучасній російській імперії, так і на европейській арені. Настільний теніс став вже й олімпійським спортом. Настав найвищий час, щоб відновити популярність цього гарного і корисного спорту між нашою молоддю, чим повинні зайнятися спортові діячі в усіх українських спортових осередках в ЗСА і Канаді.

(от)

СК СУМ-А „Крила" - „Адрія" СК 2:1

У неділю, 13-го травня ц.р., „Крила" виграли чергові змагання з другим хорватським клюбом в Чикаго, яким є „Адрія". Завдяки тій перемозі „Крила" висунулися на чолову позицію в показнику табелі ігор, маючи на своєму конті 5:1 точок і 5:2 відношення ґолів. Признання за звітову вигрannу належить дефензиві дружини, а в першу чергу, воротареві. Яро Дахнівський, особливо в другій половині цієї зустрічі, бравурно оборонив понад десяток небезпечних ситуацій, при чому дві хвилини перед закінченням змагань притомно викулакував карний стріл. Саме з карного стрілу в першій половині хорватські футболісти здобули свого єдиного голя дня. Обидва перможні голі для нашої дружини стрілив Джеф Мікаеліс з подач Йосифа Оверка.

Перша дружина УАСТ „Леви", що виступає в нижчій клясі іншої ліґи, зазнала третьої поразки, цим разом із польським клюбом „Королівський Вавель" вислідом 2:7

Мирон Дахнівський

Оголосили програму Вільної Олімпіяди

Субота, 23 червня 1984 року — стріляння на тирах Латвійського ловецького клюбу.

Субота, 30 червня — стріляння — продовження програми.

Понеділок, 2-го липня — Початок штафети з смолоскипом Вільної Олімпіяди, ввечері, год. 5:30 - Фестиваль Вільної Олімпіяди.

Четвер, 5-го - О год. 6-ій вечора — церемонія відкриття Вільної Олімпіяди. Год. 7-ма на Стадіоні Сентеніел - перші змагання копаного м'яча; в закритому приміщенні — перші кошиківкові змагання; 7:30 - перші гаківкові змагання в Медоввейл Фор Рінкс Арена.

П'ятниця 6-го липня - год. 8-ма ранку — початок тенісового турніру; год. 10 ранку — змагання копаного м'яча „Сентеніел Стадіон"; год. 10 ранку — кошиківкові змагання - Етобікок Олімпіюм; год. 12 — легкоатлетичні змагання, гаківкові змагання.

Субота 7-го липня, год. 8-м ранку; початок відбиванкових турнірів, жіночих і чоловічих; продовження тенісових змагань.

Год. 10 ранку: легкоатлетичні змагання.

Год. 2-го п.п. плавацькі змагання.

Год. 4-та п.п.: фінальні змагання кошиківкового турніру, гаківкові змагання.

Після закінчення усіх змагань, офіційне закриття Вільної Олімпіяди.

Спонзорами спортових змагань Вільної Олімпіяди є: Балтійська Атлетична Федерація в Північній Америці, Естонський Центральний Консул у Канаді, Латвійська Національна Федерація Канади, Литовсько-Канадська Громада, Український Канадський Комітет і Українська Спортова Централя Америки і Канади.

Між почесними членами Комітету Вільної Олімпіяди є ряд визначних людей з канадського політичного світу: прем'єр Онтаріо В. Дейвіс; лідер опозиції Д. Петерсон, лідер Н.Д. Партії О. Ґодфрі, мейер Торонто А. Іґґлтон, ряд посадників навколишніх міст, послів до парляменту і, між іншими, президент Світового Конгресу Вільних Українців П. Саварин.

(от)

Як облегшити...

(Закінчення зі ст. 2)

ших зацікавлень.

12) Коли ви маєте нагоду зустрічатись з дітьми, чи це будуть чужі чи ваші внуки, чи правнуки, старайтесь найти контакт з ними, навчаючи їх, як будувати забавки, організувати різні гри, читати їм цікаві казочки. Це все може принести вам небувале душевне задоволення.

13) Коли ви більше не можете кермувати автом, а їдете поруч водія, або на заднім сидженні, не дивіться перед себе на дорогу за давньою звичкою, а оглядайте і любуйтесь довколишнім краєвидом.

14) Уникайте говорити й думати про смерть. Це спричиняє тільки страх і позбавляє вас життєвих приємностей. Виготовіть ваш тестамент, впорядкуйте всі ваші справи і тоді зосереджуйте вашу увагу на життя.

15) Не зануджуйте інших людей оповіданням про ваші недуги, чи недомагання. Не прикрашуйте перебільшено події з вашого минулого життя. Не накидайте сьогоднішній молоді старомодні, застарілі правила моралі, чи поведінки. Це вас тільки осмішить і відчужить від інших.

16) Звертайте особливу увагу на ваш зовнішній вигляд: волосся, зуби, поставу, одяг тощо, — відповідно до вашого віку. Умисні зусилля виглядати молодшим, нікого не обдурять і можуть позбавити вас поваги й гідности.

17) Коли вам притрапляться якісь помилки у поведінці чи іншім поступуванні, приймайте їх з гумором також перед іншими людьми, замість скаржитись, жалкувати, чи нарікати. Сміх і гумор — це складники щасливого життя.

Ціцеро сказав: „Життя — це п'єса з погано написаним кінцевим актом". На нашу думку, якщо ви створили навколо себе світ, який дозволяє вам вести спокійне, щасливе, з почуттям власної гідности життя, подвійно подивлятимуть вас за чудову гру і за досконалий останній акт.

Е. Гіллярі...

(Закінчення зі ст. 2)

дружина розбився, і вони загинули в цій катастрофі. Гіллярі так і залишився самітним. В одній із виправ його улюбленого сина Петра снігова лявина пірвала вдолину та поторощила кості. Петро якось уцілів та вийшов із цієї пригоди.

Другого червня м.р. відбувся 30-річний ювілей Елисавети Другої, що відзначено з особливою врочистістю. На ювілей запрошено Гіллярі і Тензінга, бо Гант тоді уже помер. Королева ласкаво прийняла їх на окрему авдієнцію, згадавши минулі роки та пригоди.

Коли вони повернулися до Катманду, їм обидвом влаштовано окрему параду. На почесних місцях трибуни засіли — високий, стрункий, із орлиним носом, припорошеним сивиною вусами та волосям міністер освіти і здоров'я, найвизначніша постать у країні — Гіллярі, та небагато змінений Тензінг. Учні, для яких шкільні будинки побудував Гіллярі, виводили танці і вправи, а прикінці в жартівливий спосіб представили здобуття Евересту. Щиро посміялися із цього Гіллярі й Тензінг.

Від того часу, багато змінилося. Чисельні експедиції здобували Еверест, вже навіть без допомоги шерпів та запасного кисня. усі провідники експедицій, уважаючи це своїм обов'язком, відвідують Гіллярі, висловлюючи йому пошану. І не диво. Гіллярі бо — завзятий, відважний альпініст, невтомний піонер-будівничий; таких людей мало, тому його сміло можна ставити за приклад іншим.

Та бодай в одному він незгідний зі шерпами. В Непалі є леопарди і тигри, а шерпи твердять, в що й свято вірять, що в горах живе людиноподібне єство „Єті", або снігова людина. Гіллярі їм звик казати: „Докажіть це мені, а тоді я повірю".